Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Anden Afdeling)

6. oktober 2015 *

»Konkurrence — karteller — markedet for natriumchlorat i EØS — ændringsafgørelse om nedsættelse af den konstaterede varighed af deltagelsen i kartellet — beregning af bødens størrelse — forældelse — artikel 25 i forordning (EF) nr. 1/2003«

I sag T-250/12,

Corporación Empresarial de Materiales de Construcción, SA, tidligere Uralita, SA, Madrid (Spanien), ved advokat K. Struckmann og barrister G. Forwood,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen først ved N. von Lingen, R. Sauer og J. Bourke, derefter ved R. Sauer og J. Norris-Usher, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af artikel 1, stk. 2, og artikel 2 i Kommissionens afgørelse K(2012) 1965 endelig af 27. marts 2012 om ændring af beslutning K(2008) 2626 endelig af 11. juni 2008 om en procedure i henhold til artikel 101 TEUF og EØS-aftalens artikel 53 (sag COMP/38.695 – Natriumchlorat),

har

RETTEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, M.E. Martins Ribeiro, og dommerne S. Gervasoni og L. Madise (refererende dommer),

justitssekretær: fuldmægtig C. Kristensen,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 7. november 2014,

afsagt følgende

* Processprog: engelsk.

Dom

Tvistens baggrund

1 Sagsøgeren, Corporación Empresarial de Materiales de Construcción, SA, tidligere Uralita, SA, er et aktieselskab i henhold til spansk ret. Sagsøgeren stiftede i 1992 Aragonesas Industrias y Energía, SA. Indtil 1994 ejede sagsøgeren 100% af selskabsandelene i dette aktieselskab. I december 1994 overførte sagsøgeren alle dette aktieselskabs kemiske aktiviteter til et holdingselskab ved navn Energía y Industrias Aragonesas EIA, SA (herefter »EIA«), som sagsøgeren forinden havde oprettet. I 2003 opkøbte sagsøgeren, efter en fusion, EIA og ejede på ny 100% af selskabsandelene i Aragonesas Industrias y Energía, SA. Den 2. juni 2005 afhændede sagsøgeren Aragonesas Industrias y Energía, SA til Ercros Industrial, SAU (herefter »Ercros«), hvorefter Aragonesas Industrias y Energía, SA blev til Aragonesas Industrias y Energía, SAU (herefter »Aragonesas«).

2 Den 28. marts 2003 anmodede repræsentanter for EKA Chemicals AB (herefter »EKA«), et selskab med hjemsted i Sverige, om bødefritagelse, eller i mangel heraf bødenedsættelse, i henhold til Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT 2002 C 45, s. 3, herefter »samarbejdsmeddelelsen af 2002«) vedrørende forekomsten af et kartel i natriumchlorat-industrien.

3 Den 30. september 2003 vedtog Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber en beslutning om indrømmelse af en betinget bødefritagelse til EKA i overensstemmelse med punkt 15 i samarbejdsmeddelelsen af 2002.

4 Kommissionen tilsendte den 10. september 2004 – i henhold til artikel 18, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i […] artikel [101 TEUF] og [102 TEUF] (EFT 2003 L 1, s. 1) – flere selskaber og bl.a. Aragonesas begæringer om oplysninger. Aragonesas besvarede den 3. og den 9. december 2004 disse begæringer om oplysninger.

5 Mellem den 13. november 2006 og den 11. april 2008 sendte Kommissionen i henhold til artikel 18, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 begæringer om oplysninger til flere selskaber og bl.a. til Aragonesas den 13. november 2006, den 8. februar 2007, den 12. marts 2007 og den 11. april 2008 såvel som til sagsøgeren den 8. februar 2007, den 20. april 2007 og den 11. april 2008.

6 Den 27. juli 2007 vedtog Kommissionen en klagepunktsmeddelelse, hvis modtagere var bl.a. Aragonesas og sagsøgeren. Disse sidstnævnte meddelte inden for den fastsatte frist Kommissionen deres bemærkninger til klagepunktsmeddelelsen.

7 Den 20. november 2007 gjorde sagsøgeren brug af sin ret til at blive hørt mundtligt af Kommissionen.

8 Den 11. juni 2008 vedtog Kommissionen beslutning K(2008) 2626 endelig om en procedure i henhold til artikel 101 TEUF og EØS-aftalens artikel 53 (sag COMP/38.695 – Natriumchlorat) (herefter »2008-beslutningen«). Kommissionen lagde i denne beslutning til grund, at Aragonesas havde deltaget i den omhandlede konkurrencebegrænsende praksis mellem den 16. december 1996 og den 9. februar 2000.

9 Hvad for det første angår sagsøgeren fandt Kommissionen i det væsentlige i 416.-426. og 455.-468. betragtning til 2008-beslutningen, at sagsøgeren direkte, men også indirekte gennem EIA, havde udøvet en afgørende indflydelse på Aragonesas' strategiske retningslinjer og samlede handelspolitik. Henset til dels formodningen om, at EIA udøvede en afgørende indflydelse på Aragonesas, fordi dette selskab ejede hele kapitalen i Aragonesa på tidspunktet for overtrædelsen, dels de andre faktorer, der var anført i 2008-beslutningen, konkluderede Kommissionen for det andet, at EIA i det mindste faktisk havde udøvet en afgørende indflydelse på Aragonesas' adfærd, således at EIA som enhed, der

sammen med Aragonesas indgik i den virksomhed, der havde begået overtrædelsen, var ansvarlig for denne virksomheds ulovlige adfærd. Eftersom EIA var blevet opkøbt af sagsøgeren i 2003, og sidstnævnte var blevet EIA's retlige og økonomiske efterfølger, vurderede Kommissionen følgelig, at EIA's ansvar for den pågældende virksomheds ulovlige adfærd ved samme lejlighed var blevet overført til sagsøgeren.

10 Kommissionen holdt derfor, i 469. og 487.-489. betragtning til 2008-beslutningen, Aragonesas og sagsøgeren solidarisk ansvarlige for den overtrædelse, som førstnævnte havde begået mellem den 16. december 1996 og den 9. februar 2000.

11 Kommissionen konkluderede derfor i 2008-beslutningens artikel 1, litra g) og h), at Aragonesas og sagsøgeren havde overtrådt henholdsvis artikel 101 TEUF og EØS-aftalens artikel 53 ved fra den 16. december 1996 til den 9. februar 2000 at deltage i en række aftaler og former for samordnet praksis.

12 I 2008-beslutningens artikel 2, litra f), pålagde Kommissionen Aragonesas og sagsøgeren en bøde på 9 900 000 EUR med solidarisk hæftelse.

13 I 2008-beslutningens artikel 4 opregnede Kommissionen adressaterne for denne beslutning, blandt hvilke var Aragonesas og sagsøgeren.

14 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 26. august 2008 anlagde Aragonesas søgsmål med påstand om annullation af 2008-beslutningen, for så vidt som den vedrørte dette selskab. Dette søgsmål blev registreret under sagsnummer T-348/08. Aragonesas bestred i det væsentlige at have deltaget i den omhandlede konkurrencebegrænsende praksis mellem den 16. december 1996 og den 9. februar 2000 og anfægtede følgelig det samlede beløb for den bøde, som selskabet var blevet pålagt.

15 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 26. august 2008 anlagde sagsøgeren søgsmål med påstand om annullation af 2008-beslutningen, for så vidt som den vedrørte dette selskab. Dette søgsmål blev registreret under sagsnummer T-349/08. Sagsøgeren anfægtede i det væsentlige Kommissionens beslutning om at tilregne selskabet ansvaret for den Aragonesas foreholdte, ulovlige adfærd og om at pålægge selskabet en bøde med solidarisk hæftelse sammen med denne sidstnævnte.

16 Den 16. september 2008 betalte sagsøgeren foreløbigt beløbet for den bøde, som selskabet var blevet pålagt med solidarisk hæftelse sammen med Aragonesas i 2008-beslutningen.

17 Ved dom af 25. oktober 2011, Aragonesas Industrias y Energía mod Kommissionen (T-348/08, Sml., herefter »dom Aragonesas«, EU:T:2011:621), udtalte og bestemte Retten følgende:

»1) Artikel 1, litra g), i Kommissionens beslutning K(2008) 2626 endelig af 11. juni 2008 om en procedure i henhold til artikel [101 TEUF] og EØS-aftalens artikel 53 (sag COMP/38.695 – Natriumchlorat) annulleres, i det omfang Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber deri har fastslået, at [Aragonesas] har begået en overtrædelse i perioden dels mellem den 16. december 1996 og den 27. januar 1998, dels mellem den 1. januar 1999 og den 9. februar 2000.

2) Artikel 2, litra f), i beslutning K(2008) 2626 endelig annulleres, for så vidt som bøden herved fastsættes til 9 900 000 EUR.

3) I øvrigt frifindes Europa-Kommissionen.

[...]«

18 I præmis 247 i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), besluttede Retten at »[tage] det første anbringendes første led delvist […] til følge, idet Kommissionen [havde] begået en fejl ved i [2008-beslutningen] at konkludere, at [Aragonesas] havde deltaget i den pågældende overtrædelse for det første mellem den 16. december 1996 og den 27. januar 1998, for det andet mellem den 1. januar 1999 og den 9. februar 2000«.

19 I præmis 258 i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), besluttede Retten, henset til de i denne doms præmis 247 dragne konklusioner, at »[tiltræde] det andet anbringendes andet led om, at Kommissionen [havde] anlagt et urigtigt skøn med hensyn til beregningen af varigheden af sagsøgerens deltagelse i overtrædelsen«.

20 I præmis 302 i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), konkluderede Retten med hensyn til det andet anbringende, at der var grundlag for »delvist at tiltræde det andet anbringende, idet varigheden af den af sagsøgeren begåede overtrædelse, som lagt til grund af Kommissionen ved beregningen af den bøde, som [var] pålagt selskabet, [var] ukorrekt«.

21 I præmis 303 i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), konkluderede Retten, at »påstanden om annullation af [2008-beslutningen] [måtte] tages delvist til følge, for så vidt som Kommissionen for det første i beslutningens artikel 1 konstaterede, at [Aragonesas] deltog i overtrædelsen mellem den 16. december 1996 og den 27. januar 1998 og mellem den 1. januar 1999 og den 9. februar 2000, og for det andet i beslutningens artikel 2 [fastsatte] bøden til 9 900 000 EUR«.

22 Endelig bemærkede Retten i præmis 307 i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), bl.a., at Kommissionen var forpligtet til at drage konsekvenserne af konklusionerne i nævnte doms præmis 303.

23 Ved dom af 25. oktober 2011, Uralita mod Kommissionen (T-349/08, herefter »dom Uralita«, EU:T:2011:622), frifandt Retten i det hele Kommissionen i det af sagsøgeren anlagte søgsmål.

24 Ved skrivelse af 5. december 2011 oplyste Kommissionen sagsøgeren og Aragonesas om de konsekvenser, som den agtede at drage af dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621). Hvad angik Aragonesas angav Kommissionen i den forbindelse, at den påtænkte at foreslå kommissærkollegiet at pålægge dette selskab en bøde på et nyt beløb i henhold til artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 under hensyn til den overtrædelsesperiode, der blev fastslået i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621). Hvad angik sagsøgeren angav Kommissionen, at den – selv om Retten i dom Uralita, nævnt ovenfor i præmis 23 (EU:T:2011:622), i det hele frifandt Kommissionen, således at den bøde, der var blevet pålagt sagsøgeren i 2008-beslutningen, blev opretholdt i forhold til denne – påtænkte at foreslå kommissærkollegiet dels at ændre varigheden af den overtrædelse, som sagsøgeren havde deltaget i, for at den kunne stemme overens med den, der blev fastslået over for Aragonesas, dels, som en følge deraf, at nedsætte størrelsen af den bøde, som sagsøgeren var blevet pålagt med solidarisk hæftelse sammen med Aragonesas. Samtidigt med skrivelsen af 5. december 2011 tilsendte Kommissionen henholdsvis sagsøgeren og Aragonesas en begæring om oplysninger med henblik på færdiggørelsen af sit forslag til kommissærkollegiet.

25 Som svar på skrivelsen af 5. december 2011 meddelte Aragonesas og sagsøgeren ved skrivelse af 19. december 2011 Kommissionen, at de – skønt de ikke delte dens standpunkt angående de konsekvenser, der i forhold til sagsøgeren skulle drages af dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621) – havde besvaret en begæring om oplysninger for at opnå en tilbagebetaling af i det mindste en del af den bøde, som de i 2008-beslutningen var blevet pålagt med solidarisk hæftelse. De præciserede, at den nævnte skrivelse var uden betydning for deres retsstilling.

26 Ved skrivelse af 23. januar 2012 underrettede sagsøgeren for det første Kommissionen om, at Aragonesas som følge af sin fusion med Ercros var ophørt med at eksistere fra den 31. maj 2010. Sagsøgeren oplyste for det andet, at selskabet – selv om Aragonesas var forblevet solidarisk ansvarlig for den omhandlede overtrædelse for den periode, som Retten ikke annullerede i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621) – i medfør af den aktiekøbsaftale, som det havde undertegnet med Ercros, var økonomisk eneansvarligt for betalingen af enhver bøde, som måtte blive pålagt i henhold til en ændringsafgørelse i forlængelse af den nævnte dom såvel som dom Uralita, nævnt ovenfor i præmis 23 (EU:T:2011:622). I den nævnte skrivelse angav sagsøgeren bl.a. følgende:

»[…] Uralita anerkender derfor uden forbehold sit ansvar for overtrædelsen for perioden fra den 28. januar 1998 til den 31. december 1998 i forbindelse med den procedure, der blev indledt af Kommissionen i sag [COMP 38.695] – Natriumchlorat.

På baggrund af det ovenstående og henset til Uralitas interesse i, at der vedtages en ændringsafgørelse, og at den foreløbigt betalte bøde tilbagebetales Uralita snarest muligt, tilkendegiver dette selskab sin accept af, […] at det vil blive holdt eneansvarligt for betalingen af enhver bøde, der fastsættes i en sådan afgørelse for den overtrædelsesperiode, der blev fastslået i [dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621)], dvs. perioden fra den 28. januar 1998 til den 31. december 1998, og […] at enhver ændringsafgørelse vil kunne fremsendes alene til Uralita, uden at noget andet procesdokument end den skrivelse, der er dateret den 5. december 2011 og indeholder en redegørelse for de faktiske omstændigheder, er fornødent.«

27 Den 27. marts 2012 vedtog Kommissionen afgørelse K(2012) 1965 endelig om ændring af beslutning K(2008) 2626 endelig af 11. juni 2008 om en procedure i henhold til artikel 101 TEUF og EØS-aftalens artikel 53 (sag COMP/38.695 – Natriumchlorat) (herefter »den anfægtede afgørelse«). Idet Kommissionen gengav tvistens baggrund og navnlig det forhold, at Retten i dom Uralita, nævnt ovenfor i præmis 23 (EU:T:2011:622), i det hele frifandt Kommissionen i det søgsmål, som sagsøgeren havde anlagt til prøvelse af 2008-beslutningen, fastslog Kommissionen i den anfægtede afgørelse, at den bøde på 9 900 000 EUR, der var blevet pålagt sagsøgeren, blev opretholdt. Kommissionen anførte dog i ottende og niende betragtning til den anfægtede afgørelse følgende:

»(8) Selv om Retten frifandt Kommissionen i det søgsmål, som Uralita havde anlagt til prøvelse af [2008-beslutningen], finder Kommissionen det dog, under hensyntagen til den delvise annullation, der blev truffet afgørelse om i dom Aragonesas [nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621)], passende at nedsætte varigheden af den overtrædelsesperiode, der vedrører Uralita, for at bringe den på niveau med den, der blev fastslået i dom Aragonesas [nævnt ovenfor], dvs. fra den 28. januar 1998 til den 31. december 1998.

(9) Under hensyn til de særlige omstændigheder i sagen og navnlig de erklæringer fra Uralita, der er indeholdt i selskabets skrivelse af 23. januar 2012, […] og det forhold, at Uralita allerede har foretaget en foreløbig betaling til Kommissionen af det samlede bødebeløb, [der blev pålagt i 2008-beslutningen], inden for den i beslutningen fastsatte frist, har Kommissionen i øvrigt besluttet at ændre beslutningen, for så vidt som den er blevet vedtaget og meddelt Uralita, og det:

a) ved at nedsætte varigheden af deltagelsen i overtrædelsen for at indskrænke den til perioden mellem den 28. januar 1998 og den 31. december 1998; og

b) ved i henhold til artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 at fastsætte en bøde, der svarer til varigheden af denne reviderede overtrædelsesperiode, og i forhold til betalingen af hvilken Uralita vil blive holdt ansvarlig.«

28 Hvad angik beregningen af det nye beløb for den sagsøgeren pålagte bøde benyttede Kommissionen de samme parametre som dem, der var blevet anvendt i 2008-beslutningen, med undtagelse af multiplikationskoefficienten for varigheden, som den fastsatte til 0,91 for at afspejle den kortere varighed af overtrædelsesperioden.

29 Hvad angik de renter af det i 2008-beslutningen pålagte bødebeløb på 9 900 000 EUR, der var påløbet siden sagsøgerens foreløbige betaling af dette, udtalte Kommissionen i 11. betragtning til den anfægtede afgørelse, at »idet Retten [havde] fastslået [sagsøgerens] deltagelse […] i overtrædelsen for perioden mellem den 28. januar 1998 og den 31. december 1998, [tilfaldt] renterne af det i nærværende afgørelse fastsatte bødebeløb Kommissionen, hvorfor denne [ville] beholde disse«.

30 Den dispositive del af den anfægtede afgørelse er affattet således:

»Artikel 1

[2008-beslutningen] ændres således:

I artikel 1 erstattes litra h) af følgende tekst:

»h) Uralita SA, fra den 28. januar 1998 til den 31. december 1998«.

2) I artikel 2, stk. 1, erstattes litra f) af følgende tekst:

»f) Uralita SA: 4 231 000 EUR«.

Artikel 2

De renter af det foreløbigt betalte bødebeløb på 4 231 000 EUR, der er påløbet siden den 16. september 2008, tilfalder Kommissionen.

Artikel 3

Denne afgørelse er rettet til:

Uralita […]«

31 Den 3. april 2012 tilbagebetalte Kommissionen sagsøgeren et beløb på 5 981 569 EUR. Dette beløb var beregnet på grundlag af differencen mellem den bøde på 9 900 000 EUR, der blev pålagt i 2008-beslutningen (herefter »den oprindelige bøde«), og den bøde på 4 231 000 EUR, der blev pålagt i den anfægtede afgørelse, med tillæg af de renter, som fandt anvendelse på denne difference, at regne fra den foreløbige betaling af den oprindelige bøde.

Retsforhandlingerne og parternes påstande

32 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 5. juni 2012 har sagsøgeren anlagt denne sag.

33 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 2, annulleres, for så vidt som sagsøgeren derved pålægges en bøde på 4 231 000 EUR.

— Den anfægtede afgørelses artikel 2 annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

34 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

35 Sagsøgeren har til støtte for søgsmålet fremsat to anbringender. Med det første anbringende gøres det gældende, at der er sket en tilsidesættelse af artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003. Med det andet anbringende gøres det gældende, at der er sket en tilsidesættelse af artikel 266 TEUF.

36 Kommissionen har bestridt velbegrundetheden af de to af sagsøgeren fremsatte anbringender. Indledningsvis har den i det væsentlige gjort gældende, at søgsmålet, for så vidt som det støttes på det første anbringende, skal afvises fra realitetsbehandling med den begrundelse, at sagsøgeren ikke har nogen interesse i at opnå en annullation af den anfægtede afgørelse.

Om formaliteten

37 Kommissionen har bestridt, at »det af [sagsøgeren] anlagte søgsmål kan antages til realitetsbehandling for så vidt angår det første anbringende«. Den har i den forbindelse indledningsvis i det væsentlige gjort gældende, at sagsøgeren for det første i den sag, der gav anledning til dom Uralita, nævnt ovenfor i præmis 23 (EU:T:2011:622), hverken havde fremsat et anbringende om tilsidesættelse af artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003, eller bestridt varigheden af Aragonesas' deltagelse i den omhandlede overtrædelse, og at 2008-beslutningen efter dom Uralita, nævnt ovenfor i præmis 23 (EU:T:2011:622), for det andet er blevet endelig i forhold til sagsøgeren, for så vidt som den pålagde denne en bøde på 9 900 000 EUR, idet der ikke blev iværksat appel til prøvelse af denne dom. Kommissionen har tilføjet, at den i henhold til retspraksis ikke var forpligtet til at lade sagsøgeren være omfattet af den delvise annullation af 2008-beslutningen, som der blev truffet afgørelse om i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621). Eftersom den anfægtede afgørelse ikke erstatter, men udelukkende ændrer 2008-beslutningen, er anbringendet om tilsidesættelse af artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 for det første fremsat for sent, hvorfor det skal afvises, og selv hvis det antages, at den anfægtede afgørelse blev annulleret, ville sagsøgeren for det andet ikke drage nogen fordel af dens annullation, idet 2008-beslutningen ville genopstå, således at sagsøgeren ville blive pålagt en højere bøde end den, der blev pålagt selskabet i den anfægtede afgørelse. Sagsøgeren har således ikke nogen retlig interesse i forhold til den anfægtede afgørelse.

38 Kommissionen har dernæst gjort gældende, at sagsøgeren for det første ved skrivelsen af 19. december 2011 eksplicit udtrykte dels sin accept af at blive holdt eneansvarlig for betalingen af den bøde, som selskabet kunne blive pålagt for perioden mellem den 28. januar og den 31. december 1998, dels sin interesse i, at der snarest muligt blev vedtaget en ændringsafgørelse til 2008-beslutningen, og at sagsøgeren for det andet ikke i løbet af den administrative procedure vedrørende den anfægtede afgørelse påberåbte sig en tilsidesættelse af artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003. Følgelig kan sagsøgeren ikke på nuværende tidspunkt med føje påberåbe sig en interesse i, at ændringsafgørelsen annulleres.

39 Sagsøgeren har i det væsentlige gjort gældende, at selskabet har en retlig interesse i forhold til den nævnte anfægtede afgørelse under hensyn til dels genstanden for dets søgsmål, nemlig en påstand om delvis annullation af den anfægtede afgørelse, for så vidt som sagsøgeren i medfør af dennes artikel 1,

stk. 2, pålægges en bøde på 4 231 000 EUR, dels de retsvirkninger, som dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), har for sagsøgeren. Denne retlige interesse kan ikke drages i tvivl ud fra de erklæringer fra sagsøgeren, der er indeholdt i skrivelsen af 23. januar 2012.

40 Det skal indledningsvis bemærkes, at Kommissionen – som svar på et spørgsmål stillet af Retten under retsmødet, hvormed denne anmodede Kommissionen om at præcisere rækkevidden af den fremsatte formalitetsindsigelse – har oplyst, at denne indsigelse vedrører det første anbringende. Det er på grundlag af denne præcisering, at den af Kommissionen fremsatte formalitetsindsigelse skal undersøges.

41 Hvad angår spørgsmålet om antagelse af et annullationssøgsmål til realitetsbehandling følger det i den forbindelse af fast retspraksis, at et sådant søgsmål, der anlægges af en fysisk eller juridisk person, kun kan antages til realitetsbehandling, såfremt sagsøgeren har en retlig interesse i, at den anfægtede retsakt annulleres. En sådan interesse forudsætter, at annullationen af denne retsakt med sit resultat kan tilføre den part, der har anlagt søgsmålet, en fordel (jf. i denne retning dom af 13.7.2000, Parlamentet mod Richard, C-174/99 P, Sml., EU:C:2000:412, præmis 33, af 10.9.2009, Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, C-97/08 P, Sml., EU:C:2009:536, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis, og af 28.9.2004, MCI mod Kommissionen, T-310/00, Sml., EU:T:2004:275, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).

42 I den foreliggende sag skal det bemærkes, at Kommissionen i det væsentlige har anført, at sagsøgeren ikke har nogen retlig interesse i at opnå en annullation af den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 2, på grundlag af det første anbringende om tilsidesættelse af artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003. Følgelig skal den af Kommissionen fremsatte formalitetsindsigelse over for det første anbringende behandles i lyset af den ovennævnte retspraksis.

43 Indledningsvis skal det for det første bemærkes, at Kommissionen med vedtagelsen af den anfægtede afgørelse, således som det fremgår af ottende og niende betragtning til denne, besluttede at ændre 2008-beslutningen for at lade sagsøgeren være omfattet af virkningerne af dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621). Kommissionen besluttede i den forbindelse dels – i den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 1 – at nedsætte den sagsøgeren i 2008-beslutningen foreholdte overtrædelsesperiode for, således som det fremgår af ottende betragtning til den anfægtede afgørelse, at få den til at stemme overens med den, der blev fastslået i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), dels – i den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 2 – at nedsætte den sagsøgeren i 2008-beslutningen pålagte bøde for, således som det fremgår af niende betragtning, litra b), til den anfægtede afgørelse, at den kunne stemme overens med varigheden af den nye overtrædelsesperiode.

44 Det fremgår for det andet af den i præmis 43 ovenfor indeholdte konstatering, at den anfægtede afgørelse, som sagsøgeren er adressat for, er bebyrdende for denne, derved at selskabet for det første foreholdes i løbet af en ny periode at have deltaget i den i 2008-beslutningen omhandlede overtrædelse, og for det andet pålægges en bøde på et nyt beløb i forhold til den, der blev pålagt i 2008-beslutningen. I henhold til det første anbringende tilsigter sagsøgeren imidlertid at opnå en annullation af den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 2, for så vidt som Kommissionen har pålagt selskabet en bøde efter udløbet af den i artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 fastsatte forældelsesfrist. Sagsøgeren har under ingen omstændigheder anfægtet lovligheden af den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 1, for så vidt som denne bestemmelse fastlægger varigheden af den overtrædelsesperiode, som nu foreholdes selskabet.

45 Det er for det tredje ubestridt, at den i den foreliggende sag omhandlede overtrædelse er en enkelt og vedvarende overtrædelse. I henhold til bestemmelsen i artikel 25, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 1/2003 er den i nævnte forordnings artikel 25, stk. 1, litra b), fastsatte forældelsesfrist derfor begyndt at løbe fra den dag, hvor overtrædelsen er ophørt. Mens den sagsøgeren i 2008-beslutningen foreholdte overtrædelsesperiode ophørte den 9. februar 2000, fremgår det i den foreliggende sag af

den anfægtede afgørelse, at den nye overtrædelsesperiode, der foreholdes sagsøgeren i denne afgørelse, ophørte på en tidligere dato, nemlig den 31. december 1998, således som parterne har erkendt som svar på et spørgsmål stillet af Retten under retsmødet.

46 Eftersom Kommissionen ved at ændre varigheden af den overtrædelse, som sagsøgeren oprindeligt blev foreholdt i 2008-beslutningen, har fastsat en ny dato, fra hvilken den i artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 fastsatte forældelsesfrist begynder at løbe, er det følgelig med urette, at denne har kritiseret sagsøgeren for til støtte for sit annullationssøgsmål at fremsætte det første anbringende om tilsidesættelse af den nævnte artikel, når sagsøgeren ikke fremsatte det i den sag, der gav anledning til dom Uralita, nævnt ovenfor i præmis 23 (EU:T:2011:622).

47 For det fjerde kan Kommissionens argument om, at en annullation af den anfægtede afgørelse vil betyde, at artikel 2, litra f), i 2008-beslutningen – eftersom denne beslutning er blevet endelig i forhold til sagsøgeren – vil forblive i kraft, for så vidt som denne bestemmelse pålægger selskabet en bøde på 9 900 000 EUR, således at dette ikke vil drage en fordel af en sådan annullation, ikke tiltrædes. Uden at det er nødvendigt at tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionen var forpligtet til at lade sagsøgeren være omfattet af virkningerne af dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), fremgår det således som fastslået i præmis 43 ovenfor af begrundelsen for den anfægtede afgørelse, at Kommissionen besluttede at nedsætte varigheden af den sagsøgeren i 2008-beslutningen foreholdte overtrædelsesperiode.

48 Såfremt Retten gav medhold i søgsmålet på grundlag af det første anbringende, ville den anfægtede afgørelse – eftersom dette anbringende udelukkende er rettet mod den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 2 – følgelig udelukkende blive delvist annulleret, i det omfang den fastsætter den nye bøde, der pålægges sagsøgeren i 2008-beslutningen, og ikke i det omfang den fastsætter den nye overtrædelsesperiode, som foreholdes sagsøgeren, og på baggrund af hvilken periode forældelsen af Kommissionens beføjelse til at pålægge en bøde skal bedømmes. Med henblik på at vurdere, hvorvidt det første anbringende kan antages til realitetsbehandling, kan det som følge heraf ikke antages, at en på dette anbringende støttet dom om delvis annullation af den anfægtede afgørelse ville bevirke, at det sagsøgeren i 2008-beslutningen pålagte bødebeløb ville genopstå, når der henses til Kommissionens forpligtelse til i overensstemmelse med artikel 266 TEUF at gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger, navnlig hvad angår dens beføjelse til at pålægge sagsøgeren en bøde ud fra den nye overtrædelsesperiode, der er fastsat i den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 1 (jf. dom CAS Succhi di Frutta mod Kommissionen, T-191/96 og T-106/97, Sml., EU:T:1999:256, præmis 62 og den deri nævnte retspraksis).

49 Det følger heraf, at en på det første anbringende støttet delvis annullation af den anfægtede afgørelse vil tilføre sagsøgeren en fordel som omhandlet i den i præmis 41 ovenfor nævnte retspraksis. Det må derfor fastslås, at det første anbringende kan antages til realitetsbehandling.

50 Kommissionens argument om, at sagsøgeren ved skrivelsen af 19. december 2011 eksplicit tilkendegav sin accept af at blive holdt eneansvarlig for betalingen af den bøde, som selskabet i en ændringsafgørelse til 2008-beslutningen kunne blive pålagt for den nye fastslåede overtrædelsesperiode, ændrer ikke denne konklusion. I modsætning til, hvad Kommissionen har hævdet, fremgår det således ikke af ordlyden af skrivelsen af 19. december 2011, at sagsøgeren deri tilkendegav en sådan accept. Sagsøgeren har i den nævnte skrivelse formuleret nogle bemærkninger til de konsekvenser, som Kommissionen som følge af dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), og dom Uralita, nævnt ovenfor i præmis 23 (EU:T:2011:622), påtænkte at drage hvad angik navnlig den tilbagebetaling, der skulle ske til sagsøgeren af i det mindste en del af den oprindelige bøde.

51 Det må derimod konstateres, at sagsøgeren i skrivelsen af 23. januar 2012 meddelte Kommissionen, at selskabet var økonomisk eneansvarligt for betalingen af enhver bøde, som det måtte blive pålagt i henhold til en ændringsafgørelse til 2008-beslutningen i forlængelse af dels dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), dels dom Uralita, nævnt ovenfor i præmis 23 (EU:T:2011:622).

52 Det følger dog af retspraksis, at selv om en virksomheds udtrykkelige eller stiltiende erkendelse af faktiske eller retlige omstændigheder under den administrative procedure for Kommissionen kan tjene som yderligere bevismiddel ved sagens vurdering, kan den ikke begrænse selve den adgang til at anlægge sag for Retten, som en fysisk eller juridisk person råder over i henhold til artikel 263, stk. 4, TEUF. En sådan begrænsning er, når der ikke udtrykkeligt er fastsat en hjemmel i denne henseende, i strid med legalitetsprincippet og princippet om retten til forsvar, der er grundlæggende retsprincipper. Det bemærkes i øvrigt, at adgangen til effektive retsmidler og adgangen til en upartisk domstol er sikret i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, der i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, første afsnit, TEU har den samme juridiske værdi som traktaterne. Ifølge dette charters artikel 52, stk. 1, skal enhver begrænsning i udøvelsen af de rettigheder og friheder, der anerkendes ved chartret, være fastlagt i lovgivningen (dom af 1.7.2010, Knauf Gips mod Kommissionen, C-407/08 P, Sml., EU:C:2010:389, præmis 90 og 91).

53 Det skal i øvrigt fastslås, at det forhold, at sagsøgeren i skrivelsen af 23. januar 2012 meddelte Kommissionen, at selskabet var økonomisk eneansvarligt for betalingen af enhver bøde, som det kunne blive pålagt for den omhandlede overtrædelse, ikke kan fortolkes således, at det havde afstået fra at påberåbe sig bestemmelsen i artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 med hensyn til en eventuel forældelse af Kommissionens beføjelse til at pålægge selskabet en sådan bøde. Det fremgår således udelukkende af ordlyden af den nævnte skrivelse, at sagsøgeren havde accepteret at bære eneansvaret for at betale en eventuel, af Kommissionen pålagt bøde.

54 Det må i øvrigt konstateres, at sagsøgeren i skrivelsen af 19. december 2011 udtrykkeligt havde præciseret, at denne skrivelse var uden indvirkning på selskabets retsstilling.

55 Følgelig kan hverken ordlyden af skrivelsen af 19. december 2011 eller ordlyden af skrivelsen af 23. januar 2012 foreholdes sagsøgeren med henblik på at bestride, at det første anbringende kan antages til realitetsbehandling.

56 På baggrund af samtlige de ovenstående betragtninger skal den af Kommissionen fremsatte formalitetsindsigelse over for det første anbringende forkastes som ugrundet, og følgelig skal behandlingen af den foreliggende sags realitet fortsættes.

Om realiteten

57 Sagsøgeren har inden for rammerne af det første anbringende kritiseret Kommissionen for dels at have tilsidesat artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 ved at pålægge selskabet en ny bøde efter udløbet af den i nævnte artikel fastsatte forældelsesfrist, dels at have begået en retlig fejl ved i den anfægtede afgørelses artikel 2 at beslutte at beholde de renter, der siden den foreløbige betaling af den oprindelige bøde var påløbet af den del af denne bøde, der svarede til det nye bødebeløb, som var fastsat i den nævnte afgørelses artikel 1, stk. 2.

58 Sagsøgeren har nærmere bestemt for det første anført, at Kommissionen i henhold til den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 1, nedsatte overtrædelsesperioden i forhold til Uralita, således at denne periode stemte overens med den periode, som Retten fastsatte i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), dvs. fra den 28. januar til den 31. december 1998.

59 Først og fremmest var den femårige forældelsesfrist i medfør af bestemmelserne i artikel 25, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 dog begyndt at løbe fra den 31. december 1998, idet den omhandlede overtrædelse blev kvalificeret som en vedvarende overtrædelse.

60 Dernæst udgør hverken EKA's anmodning om bødefritagelse af 28. marts 2003 eller Kommissionens beslutning af 30. september 2003 om i overensstemmelse med punkt 15 i samarbejdsmeddelelsen af 2002 at indrømme EKA en betinget bødefritagelse, begivenheder, der kan afbryde forældelsesfristen i henhold til bestemmelserne i artikel 25, stk. 3, i forordning nr. 1/2003. I øvrigt har sagsøgeren bemærket, at det fremgår af Kommissionens afgørelsespraksis i medfør af samarbejdsmeddelelsen af 2002, at den som skridt, der afbryder forældelsen, anvender den første begæring om oplysninger. Således anvendte Kommissionen i 492. betragtning til 2008-beslutningen den første begæring om oplysninger, der blev fremsat den 10. september 2004, som skridt, der kunne afbryde fristen i den omhandlede sag. Denne afgørelsespraksis forhindrer Kommissionen i på nuværende tidspunkt at henvise til en anden type skridt – såsom en afgørelse om indrømmelse af en betinget bødefritagelse – som skridt, der afbryder forældelsen.

61 Endelig udløb den i artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 fastsatte forældelsesfrist den 31. december 2003, da der ikke forelå nogen anden begivenhed, der afbrød forældelsen.

62 Følgelig er sagsøgeren af den opfattelse, at Kommissionen har tilsidesat artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 ved i den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 2, at pålægge selskabet en bøde på grundlag af den varighed af overtrædelsen, der er anført i den i nævnte afgørelses artikel 1, stk. 1.

63 Sagsøgeren har for det andet gjort gældende, at Kommissionen – eftersom denne grundet indtrådt forældelse var afskåret fra i den anfægtede afgørelse at pålægge selskabet en ny bøde – ikke lovligt i denne afgørelses artikel 2 kunne beholde de renter, der siden den foreløbige betaling af den oprindelige bøde var påløbet af den del af denne bøde, der svarede til det nye bødebeløb, som var fastsat i den nævnte afgørelses artikel 1, stk. 2, nemlig 4 231 000 EUR.

64 Sagsøgeren har for det tredje indledningsvis i replikken gjort gældende, at det bør afgøres, hvorvidt den delvise annullation af 2008-beslutningen i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), har haft retsvirkninger for selskabet, med henblik på en stillingtagen til spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionen grundet indtrådt forældelse i medfør af bestemmelserne i artikel 25 i forordning nr. 1/2003 var afskåret fra at pålægge selskabet en bøde, og følgelig hvorvidt Kommissionen var beføjet til at beholde de renter, der siden den foreløbige betaling af den oprindelige bøde var påløbet af den del af denne bøde, der svarede til det nye bødebeløb, som var fastsat i den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 2. Sagsøgeren har i den forbindelse gjort gældende, at den delvise annullation af 2008-beslutningen i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), har haft retsvirkninger for selskabet, eftersom det er blevet holdt solidarisk ansvarligt for den omhandlede overtrædelse, som alene udspringer af Aragonesas' ulovlige adfærd, hvilket udelukkende er begrundet i den afgørende indflydelse, som det har udøvet på Aragonesas, og i dets indtrædelse i EIA's rettigheder og pligter. Følgelig bør sagsøgeren være omfattet af en eventuel forældelse af den samlede bøde, som dette selskab og Aragonesas er blevet pålagt med solidarisk hæftelse.

65 Sagsøgeren er dernæst af den opfattelse, at Kommissionen i den anfægtede afgørelse har pålagt selskabet en ny bøde, eftersom Retten i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), annullerede hele den bøde, som selskabet i 2008-beslutningen blev pålagt med solidarisk hæftelse sammen med Aragonesas. Følgelig er den anfægtede afgørelse underlagt alle forældelsesreglerne, således som disse er fastsat i artikel 25 i forordning nr. 1/2003.

66 Selv om forældelsesfristen var blevet afbrudt allerede fra datoen for vedtagelsen af Kommissionens beslutning af 30. september 2003 om at indrømme EKA en betinget bødefritagelse, og der samtidig var blevet taget hensyn til suspensionen af den forældelsesfrist, der er fastsat i artikel 25, stk. 6, i forordning nr. 1/2003, er den bøde, som er blevet pålagt i den anfægtede afgørelse, blevet pålagt efter udløbet af den maksimale forældelsesfrist på ti år, der er fastsat i samme forordnings artikel 25, stk. 5.

67 Kommissionen har bestridt samtlige de argumenter, der er fremført til støtte for det første anbringende.

68 Retten konstaterer indledningsvis, at det første anbringende hviler på to klagepunkter, som begge vedrører en retlig fejl. Hvad angår det andet klagepunkt fremgår det af stævningen, at sagsøgeren ikke har identificeret den retsregel, som Kommissionen ifølge selskabet har tilsidesat, derved at denne i den anfægtede afgørelses artikel 2 besluttede at beholde de renter, der siden den foreløbige betaling af den oprindelige bøde var påløbet af den del af denne bøde, der svarede til det nye bødebeløb, som var fastsat i den nævnte afgørelses artikel 1, stk. 2.

69 Det skal dog straks bemærkes, at sagsøgeren i forbindelse med det andet anbringende har anført, at Kommissionen har tilsidesat artikel 266 TEUF, derved at den i det væsentlige ikke har draget alle konsekvenserne af dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), ved i den anfægtede afgørelses artikel 2 at beslutte at beholde det nye bødebeløb, som den pålagde sagsøgeren, såvel som de renter, der siden den foreløbige betaling af den oprindelige bøde var påløbet af dette beløb.

70 Som svar på et spørgsmål stillet af Retten under retsmødet vedrørende rækkevidden af det andet anbringende har sagsøgeren imidlertid, således som indført i retsmødeprotokollen, anerkendt, at den anfægtede afgørelses artikel 2 alene angik de renter, der var påløbet af det nye bødebeløb, som var fastsat i den nævnte afgørelses artikel 1, stk. 2. Følgelig må det andet anbringende fortolkes således, at sagsøgeren alene har anfægtet Kommissionens beslutning i den anfægtede afgørelses artikel 2 om at beholde de renter, der siden den foreløbige betaling af den oprindelige bøde var påløbet af den del af denne bøde, der svarede til det nye bødebeløb, som var fastsat i den nævnte afgørelses artikel 1, stk. 2.

71 På baggrund af de ovenstående betragtninger skal det fastslås, at det andet klagepunkt, der er fremsat til støtte for det første anbringende, er identisk med den begrundelse, som sagsøgeren har fremsat til støtte for det andet anbringende om en tilsidesættelse af artikel 266 TEUF. Følgelig skal det første anbringendes andet klagepunkt for det første fortolkes i lyset af det andet anbringende, og det må i den forbindelse lægges til grund, at sagsøgeren i medfør af det nævnte klagepunkt har gjort gældende, at der er sket en tilsidesættelse af artikel 266 TEUF. Henset til, at genstanden for det første anbringendes andet klagepunkt og det andet anbringende er identisk, derved at de begge to tilsigter, at det fastslås, at der er sket en tilsidesættelse af artikel 266 TEUF, skal der derefter ske en samlet behandling af disse. Endelig fremgår det i det væsentlige af ordlyden af det første anbringende, at dette anbringendes andet led hviler på, at det fastslås, at anbringendets første led er velbegrundet. Ifølge sagsøgeren er det således alene for så vidt som Kommissionen grundet indtrådt forældelse var afskåret fra at pålægge selskabet en bøde på et nyt beløb, at denne ulovligt har beholdt de renter, der siden den foreløbige betaling af den oprindelige bøde var påløbet af den del af denne bøde, der svarede til det nye bødebeløb, der blev pålagt i den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 2. Som følge heraf må det lægges til grund, at det andet anbringende og det første anbringendes andet klagepunkt – på det samme grundlag – begge to hviler på, at Retten forudgående fastslår, at det første anbringendes første led er velbegrundet.

72 Hvad angår det første anbringendes første klagepunkt om, at der er sket en tilsidesættelse af artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003, skal det bemærkes, at dette i det væsentlige tilsigter, at Retten fastslår, at Kommissionen grundet indtrådt forældelse var afskåret fra at pålægge sagsøgeren en bøde.

73 Det skal for det første bemærkes, at det første anbringendes første led hviler på en forudsætning om, at Retten i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), i det hele annullerede 2008-beslutningens artikel 2, litra f), således at Kommissionen i den anfægtede afgørelse vedtog en ny afgørelse om at pålægge sagsøgeren en bøde.

74 Denne forudsætning er fejlagtig. Det fremgår således udtrykkeligt af ordlyden af punkt 2 i domskonklusionen i dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), at Retten annullerede 2008-beslutningens artikel 2, litra f), »for så vidt som bøden herved fastsættes til 9 900 000 EUR«. Følgelig er annullationen af den nævnte artikel i 2008-beslutningen – ved brugen af udtrykket »for så vidt som« – delvis, da den er begrænset til alene det fastsatte bødebeløb og ikke vedrører Kommissionens beslutning om at pålægge en bøde.

75 Denne forståelse af 2008-beslutningens artikel 2, litra f), understøttes af de begrundelser for dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), som er indeholdt i den nævnte doms præmis 247, 258, 302 og 303, og som er gengivet i præmis 18-21 ovenfor.

76 Det fremgår følgelig af såvel domskonklusionen som begrundelserne for dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621), at Retten alene annullerede 2008-beslutningens artikel 2, litra f), i det omfang Kommissionen deri havde fastsat bødens størrelse. Retten annullerede under ingen omstændigheder den nævnte artikel, for så vidt som Kommissionen – på grundlag af bestemmelserne i artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 – havde besluttet at pålægge Aragonesas og sagsøgeren en bøde med solidarisk hæftelse.

77 I modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, vedtog Kommissionen ikke i den anfægtede afgørelse en ny afgørelse om at pålægge selskabet en bøde. Den anfægtede afgørelse havde således til formål og til følge delvist at opretholde den bøde, som sagsøgeren oprindeligt blev pålagt i 2008-beslutningen, med et beløb på 4 231 000 EUR, dvs. det beløb, der er angivet i den anfægtede afgørelses artikel 1, stk. 1, litra f). Med henblik på at vurdere velbegrundetheden af det første anbringendes første led om, at der var indtrådt forældelse af Kommissionens beføjelse til at pålægge sagsøgeren en bøde, skal der følgelig tages hensyn til den dato, på hvilken Kommissionen besluttede at pålægge sagsøgeren denne bøde, nemlig datoen for 2008-beslutningen, dvs. den 11. juni 2008, og ikke til datoen for den anfægtede afgørelse, der – således som det fremgår af denne – havde til formål at lade sagsøgeren være omfattet af virkningerne af dom Aragonesas, nævnt ovenfor i præmis 17 (EU:T:2011:621).

78 Hvad for det andet angår den i artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 fastsatte forældelsesfrist skal det påpeges, at det fremgår af denne artikel, sammenholdt med samme forordnings artikel 23, stk. 2, litra a), at den Kommissionen tillagte beføjelse til at pålægge virksomheder bøder, hvis de forsætligt eller uagtsomt overtræder artikel 101 TEUF, er undergivet en forældelsesfrist på fem år.

79 Ifølge artikel 25, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 regnes forældelsesfristen fra den dag, hvor overtrædelsen er begået. Samme bestemmelse præciserer dog, at fristen ved vedvarende eller gentagne overtrædelser først regnes fra den dag, hvor overtrædelsen er ophørt.

80 Artikel 25, stk. 3, litra a), i forordning nr. 1/2003 bestemmer, at denne forældelsesfrist afbrydes, hver gang Kommissionen eller en medlemsstats konkurrencemyndighed tager skridt til at undersøge eller forfølge overtrædelsen, det vil bl.a. sige ved en skriftlig begæring om oplysninger fra Kommissionen, idet afbrydelsen får virkning fra den dag, hvor det pågældende skridt meddeles mindst én af de virksomheder eller virksomhedssammenslutninger, der har medvirket ved overtrædelsen.

81 Artikel 25, stk. 4, i forordning nr. 1/2003 bestemmer, at afbrydelsen af forældelsesfristen har virkning over for »alle« virksomheder og virksomhedssammenslutninger, der har medvirket ved overtrædelsen (dom af 27.6.2012, Bolloré mod Kommissionen, T-372/10, Sml., EU:T:2012:325, præmis 201).

82 Hvad angår artikel 25, stk. 5, første punktum, i forordning nr. 1/2003 bestemmes det heri, at forældelsesfristen løber på ny efter hver afbrydelse.

83 I den foreliggende sag er det for det første ubestridt mellem parterne, at den omhandlede overtrædelse er en enkelt og vedvarende overtrædelse. I henhold til bestemmelsen i artikel 25, stk. 2, andet punktum, i forordning nr. 1/2003 er den i nævnte forordnings artikel 25, stk. 1, litra b), fastsatte forældelsesfrist derfor begyndt at løbe »fra den dag, hvor overtrædelsen er ophørt«, nemlig den 31. december 1998, således som fastslået i præmis 45 ovenfor. Da der ikke blev taget et skridt, der afbrød forældelsen, skulle den i artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 omhandlede femårige forældelsesfrist i princippet udløbe den 31. december 2003.

84 Det skal for det andet undersøges, hvorvidt den i artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 fastsatte femårige forældelsesfrist, som anført af Kommissionen, blev afbrudt før den 31. december 2003, ved at Kommissionen tog et skridt som omhandlet i samme forordnings artikel 25, stk. 3.

85 Det skal i denne henseende bemærkes, at det ifølge retspraksis følger af bestemmelserne i artikel 25, stk. 3 og 4, i forordning nr. 1/2003, at når en virksomhed har deltaget i overtrædelsen, hvilket vil sige når denne virksomhed er blevet identificeret som sådan i den anfægtede [afgørelse], sker den afbrydelse af forældelsen, der følger af meddelelsen af et skridt til at undersøge eller forfølge overtrædelsen til (mindst) én virksomhed (virksomheden eller en anden), der ligeledes er identificeret som deltager i overtrædelsen, i forhold til virksomheden. De skridt, der afbryder forældelsen, har derfor retsvirkninger erga omnes i forhold til alle de virksomheder, der har deltaget i den omhandlede overtrædelse (jf. i denne retning dom Bolloré mod Kommissionen, nævnt i præmis 81 ovenfor, EU:T:2012:325, præmis 201, 205 og 211).

86 Det må i den foreliggende sag konstateres, at sagsøgeren i den anfægtede afgørelse er blevet identificeret som havende deltaget i overtrædelsen. Såfremt det forudsættes, at det i den foreliggende sag fastslås, at der blev taget et skridt, som afbrød forældelsen, vil dette derfor kunne gøres gældende over for sagsøgeren.

87 Desuden må der tages stilling til spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionens beslutning af 30. september 2003 om i overensstemmelse med punkt 15 i samarbejdsmeddelelsen af 2002 at indrømme EKA en betinget bødefritagelse – som anført af Kommissionen – skal kvalificeres som et skridt, der afbrød forældelsen, som omhandlet i artikel 25, stk. 3, i forordning nr. 1/2003.

88 Det skal i den forbindelse bemærkes, at det for det første følger af retspraksis, at opregningen i artikel 25, stk. 3, i forordning nr. 1/2003, der indledes med adverbiet »[bl.a.]«, på ingen måde er udtømmende, og at denne bestemmelse ikke betinger afbrydelse af forældelsen af, at der er sket forkyndelse af en retsakt, eller af, at der foreligger en skriftlig fuldmagt til at foretage kontrol (jf. analogt dom af 15.10.2002, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommission, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P – C-252/99 P og C-254/99 P, Sml., EU:C:2002:582, præmis 141 og 162), samt at bestemmelsen om afbrydelse af forældelsen for det andet skal fortolkes indskrænkende, da den udgør en undtagelse til princippet om femårig forældelse (dom af 19.3.2003, CMA CGM m.fl. mod Kommission, T-213/00, Sml., EU:T:2003:76, præmis 484).

89 Det følger i øvrigt af bestemmelsen i artikel 25, stk. 3, første punktum, i forordning nr. 1/2003, at Kommissionens skridt, for at afbryde forældelsesfristen som omhandlet i nævnte forordning, navnlig skal tilsigte »at undersøge eller forfølge overtrædelsen«.

90 Hvad angår den af Kommissionen benyttede politik for bødenedsættelse har Domstolen imidlertid fastslået, at samarbejdsprogrammerne udgjorde nyttige redskaber i forbindelse med den effektive bekæmpelse med henblik på at afsløre og standse overtrædelser af konkurrencereglerne og således opfyldte formålet om den effektive anvendelse af artikel 101 TEUF og 102 TEUF (dom af 14.6.2011, Pfleiderer, C-360/09, Sml., EU:C:2011:389, præmis 25).

91 Retten har på tilsvarende vis udtalt, at »[s]amarbejdsordningen [således] forfølger […] et mål om bevisfremskaffelse for, bekæmpelse af og afskrækkelse fra former for adfærd, der er blandt de alvorligste overtrædelser af artikel [101 TEUF]« (dom af 9.9.2011, Deltafina mod Kommissionen, T-12/06, Sml., EU:T:2011:441, præmis 107).

92 Retten har ligeledes fastslået, at tildelingen af en betinget bødefritagelse indebar, at der opstod en særlig processuel stilling i løbet af den administrative procedure til fordel for den virksomhed, der opfyldte de betingelser, der er anført i punkt 8 i samarbejdsmeddelelsen af 2002, som afstedkom visse juridiske virkninger (dom Deltafina mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 91, EU:T:2011:441, præmis 114).

93 Som det fremgår af præmis 103-118 i dom Deltafina mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 91 (EU:T:2011:441), der angår den af Kommissionen gennemførte samarbejdsordning, bidrager en indrømmelse af en betinget bødefritagelse til en ansøger om bødefritagelse til den fulde virkning af den nævnte ordning, derved at den tilsigter, at der gives de virksomheder, som samarbejder med Kommissionen i undersøgelser vedrørende hemmelige karteller angående de former for adfærd, der er blandt de alvorligste overtrædelser af artikel 101 TEUF, en favorabel behandling (dom Deltafina mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 91, EU:T:2011:441, præmis 103 og 105). Til gengæld for deres aktive og frivillige samarbejde om undersøgelsen ved at fremme Kommissionens opgave, der består i fastslåelse og bekæmpelse af overtrædelser af konkurrencereglerne, kan disse virksomheder således opnå en favorabel behandling for så vidt angår de bøder, som de ellers ville være blevet pålagt, med forbehold for, at de opfylder de betingelser, som er anført i samarbejdsmeddelelsen af 2002 (dom Deltafina mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 91, EU:T:2011:441, præmis 108).

94 Det skal i øvrigt bemærkes, at punkt 8 i samarbejdsmeddelelsen af 2002 fastsætter følgende:

»Kommissionen fritager en virksomhed for en bøde, den ellers ville være blevet pålagt, hvis:

a) virksomheden er den første til at fremlægge bevismateriale, som efter Kommissionens opfattelse kan sætte den i stand til at vedtage en beslutning om at foretage en kontrolundersøgelse i henhold til artikel 14, stk. 3, i forordning nr. 17 i forbindelse med et påstået kartel, der påvirker Fællesskabet

eller

b) virksomheden er den første til at fremlægge bevismateriale, som efter Kommissionens opfattelse kan sætte den i stand til at konstatere en overtrædelse af […] artikel [101 TEUF] i forbindelse med et påstået kartel, der påvirker Fællesskabet.«

95 Punkt 11, litra a)-c), i samarbejdsmeddelelsen af 2002 har følgende ordlyd:

»Foruden de betingelser, der er anført i punkt 8, litra a), og punkt 9 respektive punkt 8, litra b), og punkt 10, skal følgende kumulative betingelser under alle omstændigheder være opfyldt, for at der kan opnås bødefritagelse:

a) [V]irksomheden samarbejder fuldt ud, permanent og effektivt under hele Kommissionens administrative procedure og forsyner Kommissionen med alt bevismateriale, som den kommer i besiddelse af eller har adgang til med hensyn til den formodede overtrædelse. Den er bl.a. til Kommissionens rådighed med henblik på hurtigt at besvare eventuelle forespørgsler, der kan bidrage til at fastslå de pågældende kendsgerninger.

b) [V]irksomheden bringer sin deltagelse i den formodede overtrædelse til ophør senest på det tidspunkt, hvor den fremlægger bevismateriale efter punkt 8, litra a) eller b).

c) [V]irksomheden har ikke taget skridt til at tvinge andre virksomheder til at deltage i overtrædelsen.«

96 På baggrund af de betragtninger, der er anført i præmis 90-95 ovenfor, skal det først bemærkes, at samarbejdsordningen bidrager direkte til den fulde virkning af den politik om forfølgelse af overtrædelser af EU-konkurrencereglerne, som Kommissionen er ansvarlig for. Dernæst giver afgørelsen om at indrømme en ansøger om bødefritagelse en betinget bødefritagelse mulighed for at bekræfte, at den pågældendes ansøgning opfylder grundforudsætningerne for, at vedkommende efter den administrative procedure, på visse betingelser, kan nyde godt af en endelig bødefritagelse. Endelig forpligter denne processuelle stilling – som ansøgeren om bødefritagelse tillægges ved afgørelsen om at indrømme vedkommende en betinget bødefritagelse – den pågældende til, med henblik på at kunne gøre krav på en endelig bødefritagelse, indtil Kommissionens vedtagelse af den endelige afgørelse at iagttage en adfærd, der opfylder de betingelser, der er opstillet i punkt 11, litra a)-c), i samarbejdsmeddelelsen af 2002. Denne adfærd fra ansøgeren om bødefritagelse er bl.a. karakteriseret ved en forpligtelse til for det første at samarbejde fuldt ud, permanent og effektivt under hele Kommissionens administrative procedure, og til for det andet at forsyne Kommissionen med alt bevismateriale, som ansøgeren er i besiddelse af eller har adgang til med hensyn til den formodede overtrædelse.

97 Følgelig har en afgørelse om at indrømme en ansøger om bødefritagelse en betinget bødefritagelse, for så vidt som den tillægger denne ansøger en sådan processuel stilling, en grundlæggende karakter med henblik på at gøre det muligt for Kommissionen at undersøge og forfølge den formodede overtrædelse. Det må derfor lægges til grund, at dette af Kommissionen vedtagne processuelle skridt har til formål at undersøge eller forfølge overtrædelsen som omhandlet i artikel 25, stk. 3, første punktum, i forordning nr. 1/2003 og således kan kvalificeres som et skridt, der afbryder forældelsen. Som bemærket i præmis 85 ovenfor, har et sådant skridt, der afbryder forældelsen, derfor retsvirkninger erga omnes i forhold til alle de virksomheder, der har deltaget i den omhandlede overtrædelse.

98 På baggrund af den i præmis 97 ovenfor dragne konklusion skal det fastslås, at den forældelse, som i forhold til sagsøgeren var begyndt at løbe fra den 31. december 1998, i den foreliggende sag blev afbrudt fire år og ni måneder senere ved Kommissionens beslutning af 30. september 2003 om at indrømme EKA en betinget bødefritagelse. Forældelsesfristen begyndte som følge heraf igen at løbe fra nul fra denne beslutning, og blev, elleve måneder og ti dage senere, på ny afbrudt ved Kommissionens begæring om oplysninger af 10. september 2004, som bl.a. blev tilsendt Aragonesas. Forældelsesfristen begyndte derfor igen at løbe fra nul indtil vedtagelsen den 11. juni 2008, dvs. tre år og ni måneder senere, af 2008-beslutningen. Under hensyn til den i præmis 77 ovenfor dragne konklusion – ifølge hvilken der skal tages hensyn til den dato, på hvilken Kommissionen besluttede at pålægge sagsøgeren bøden, nemlig datoen for 2008-beslutningen, dvs. den 11. juni 2008 – blev denne sidstnævnte beslutning, således som delvist opretholdt i sine virkninger med et beløb på 4 231 000 EUR, dvs. den anfægtede afgørelses bødebeløb, vedtaget inden for den i artikel 25, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1/2003 fastsatte femårige forældelsesfrist.

99 For det første ændrer det af sagsøgeren fremførte argument om, at Kommissionen i 492. betragtning til 2008-beslutningen identificerede den første begæring om oplysninger af 10. september 2004 som et skridt, der afbrød forældelsen i den foreliggende sag, ikke denne konklusion. Den omstændighed, at Kommissionen i 2008-beslutningen henviste til dette skridt, kan således ikke forhindre den i på nuværende tidspunkt at henholde sig til en forudgående retsakt såsom beslutningen af 30. september 2003, som den anser for ligeledes at have kunnet afbryde forløbet af den nævnte forældelse. Det fremgår således eksplicit af ordlyden af den nævnte betragtning, at forældelsesfristen ifølge Kommissionen var blevet afbrudt »senest« den 10. september 2004. Kommissionen havde således på ingen måde udelukket, at andre retsakter, som lå forud for begæringen om oplysninger af 10. september 2004, såsom Kommissionens beslutning af 30. september 2003 om at indrømme EKA en betinget bødefritagelse, også havde kunnet afbryde forløbet af forældelsen.

100 Det er for det andet med urette, at sagsøgeren har påberåbt sig den afgørelsespraksis, som ifølge selskabet indtil nu har været gældende i Kommissionens afgørelser, for at hævde, at Kommissionen var forpligtet til som et skridt, der afbrød forældelsen, at anvende den første begæring om oplysninger, som den den 10. september 2004 havde tilsendt en af adressaterne for 2008-beslutningen. Kvalificeringen af et tiltag fra Kommissionen som et skridt, der afbryder forældelsen, beror således – som det fremgår af samtlige de i præmis 84-97 ovenfor angivne begrundelser – på anvendelsen af normative bestemmelser, der i den foreliggende sag navnlig udspringer af artikel 25 i forordning nr. 1/2003, således som fortolket i sidste instans af Unionens retsinstanser. Følgelig kan Kommissionens hidtidige praksis, som sagsøgeren har påberåbt sig, ikke forhindre den i, under kontrol af Unionens retsinstanser, at anvende andre typer af skridt, der afbryder forældelsen, end den første begæring om oplysninger.

101 Hvad for det tredje angår det af sagsøgeren i replikken fremsatte anbringende om tilsidesættelse af artikel 25, stk. 5, i forordning nr. 1/2003 skal det bemærkes, at stævningen ifølge artikel 76 i Rettens procesreglement bl.a. skal indeholde en kort fremstilling af søgsmålsgrundene. Endvidere skal denne fremstilling ifølge fast retspraksis, uafhængigt af terminologiske spørgsmål, være tilstrækkeligt klar og præcis til, at sagsøgte kan tilrettelægge sit forsvar, og Retten træffe afgørelse i sagen, i givet fald uden at behøve at udbede sig yderligere oplysninger. For at et søgsmål kan antages til realitetsbehandling, er det derfor af retssikkerhedshensyn og af hensyn til en god retspleje nødvendigt, at de væsentlige faktiske og retlige omstændigheder, som søgsmålet støttes på, om end kortfattet, men dog konsekvent og forståeligt, fremgår af selve stævningen (jf. dom af 27.9.2006, Roquette Frères mod Kommissionen, T-322/01, Sml., EU:T:2006:267, præmis 208 og den deri nævnte retspraksis). Det følger ligeledes af fast retspraksis, at anbringender, der ikke er tilstrækkeligt angivet i stævningen, skal afvises. Tilsvarende krav gælder, når et argument fremføres til støtte for et anbringende. Da der er tale om en ufravigelig procesforudsætning, påser Retten om nødvendigt af egen drift, at den er opfyldt (jf. dom af 14.12.2005, Honeywell mod Kommissionen, T-209/01, Sml., EU:T:2005:455, præmis 54 og 55 og den deri nævnte retspraksis).

102 Det må i den foreliggende sag fastslås, at sagsøgeren i stævningen på ingen måde har gjort gældende – det være sig i hovedtrækkene – at der er sket en tilsidesættelse af artikel 25, stk. 5, i forordning nr. 1/2003, for så vidt som denne bestemmelse fastsætter en maksimal forældelsesfrist på ti år, som Kommissionen råder over i henseende til at pålægge en bøde. Følgelig skal det i replikken fremsatte anbringende om en tilsidesættelse af artikel 25, stk. 5, i forordning nr. 1/2003, således som anført af Kommissionen, afvises fra realitetsbehandling.

103 Det skal for fuldstændighedens skyld fastslås, at det nævnte anbringende under alle omstændigheder er åbenbart ugrundet. Den i artikel 25, stk. 5, i forordning nr. 1/2003 fastsatte tiårige forældelsesfrist begyndte således at løbe fra den 31. december 1998 og ville tidligst være udløbet den 31. december 2008, dersom den ikke var blevet stillet i bero i henhold til bestemmelsen i samme forordnings artikel 25, stk. 6. Uden at det er fornødent at beregne varigheden af en sådan eventuel suspension, må det imidlertid fastslås, at 2008-beslutningen, således som delvist opretholdt – som det fremgår af præmis 77 ovenfor – i sine virkninger med et beløb på 4 231 000 EUR, dvs. den anfægtede afgørelses bødebeløb, blev vedtaget den 11. juni 2008, hvilket var mere end seks måneder før den 31. december 2008.

104 På baggrund af samtlige de ovenstående betragtninger skal det første anbringendes første klagepunkt forkastes som ugrundet.

105 På baggrund af de betragtninger, der fremgår af præmis 71 ovenfor, og som vedrører sammenhængen mellem på den ene side det første anbringendes første klagepunkt og på den anden side det første anbringendes andet klagepunkt og det andet anbringende, bør Kommissionen frifindes i det hele, eftersom det første anbringendes første klagepunkt skal forkastes som ugrundet, uden at det derfor er fornødent at tage stilling til det første anbringendes andet klagepunkt eller til det andet anbringende.

Sagens omkostninger

106 I henhold til procesreglementets artikel 134, stk. 1, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og pålægges derfor at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Anden Afdeling):

1) Europa-Kommissionen frifindes.

2) Corporación Empresarial de Materiales de Construcción, SA, bærer sine egne omkostninger og betaler de af Kommissionen afholdte omkostninger.

Martins Ribeiro Gervasoni Madise

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 6. oktober 2015.

Underskrifter